

7

Lausunto ehdotuksesta ensihoidon palvelutasopäätökseksi

HEL 2011-005230 T 06 00 00

Päätösehdotus

Terveyslautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle esityksestä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ensihoidon palvelutasopäätökseksi seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Esitys ensihoidon palvelutasopäätökseksi on laadittu huolellisesti, säädösten mukaisesti ja pääosin hyvin perustellen.

Erityisen tärkeää on Helsingin ensihoidon kansainvälisessä vertailussa todetun korkean tason säilyttäminen myös vastaisuudessa. Tämä todetaankin suunnitelman kohdassa 5.2: "Alueilla, joilla toteutuneet osuudet ovat suurempia kuin minimitaso, ei lasketa palvelutasoa". Palvelutasopäätösesityksen liitteestä käy ilmi, ettei ensihoitoyksikköjen määriin ja sijaintipaikkoihin suunnitella muutoksia vuodelle 2012.

Viime vuosina ensihoidon tehtävien määrä Helsingissä on kasvanut merkittävästi eikä tämä kasvu ole selitettävissä yksinomaan ikärakenteen ja väestömäärän muutoksilla. Vuodesta 2009 vuoteen 2010 tehtävien määrä on kasvanut Helsingissä 1500:lla (3%), mikä vastaa koko HUS-alueen keskiarvoa. Tämän vuoksi terveyslautakunta pitää välttämättömänä, että ensihoidon vastuuhenkilöt ja Helsingin hätäkeskus jatkavat kiinteää yhteistyötä niin, että hätäkeskus käyttää ensihoidon resursseja mahdollisimman tarkoituksenmukaisella ja tehokkaalla tavalla. Myös laki edellyttää palvelun toteuttamista tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Kuten esityksessäkin todetaan, hätäkeskuslaitoksen toiminnalla on merkittävä rooli ensihoitotehtävien määrän rajoittamisessa vain todelliseen lääketieteelliseen tarpeeseen perustuvaksi.

Kohdassa 8 "Ensihoidon johtaminen, ohjaus ja resursointi" olevan taulukon perusteella Helsingin alueella tarvittaisiin kolme ensihoidon vastuulääkärinä. Taulukossa esitetty vastuulääkäreiden väestöpohjaan perustuvaa määrää pitäisi terveyslautakunnan näkemyksen mukaan perustella tarkemmin, mikäli esitys johtaa vakanssien lisäämiseen.

Kohtaan 12 "Ensihoitopalveluun kuulumattomat tehtävät" terveyslautakunta toteaa, että esimerkiksi kaatuneiden liikuntakyvyttömiä vanhusten tilan arviointi ja auttaminen kuuluvat luontevasti ensihoitoon kiireellisyysluokalla D, jos ei ole viitteitä vielä

kiireellisemmästä hoidon tarpeesta, mikäli nämä henkilöt eivät ole muun auttamisjärjestelmän piirissä.

Lopuksi terveyslautakunta huomauttaa, että kohdassa 13 "Kustannusvaikutukset " todetaan, ettei ensimmäinen palvelutasopäätös aiheuta merkittäviä muutoksia kuntalaskutukseen. Toisaalta esityksen liitteen H "Henkilöstöresurssit" taulukon mukaan HYKS-alueen lääkärimäärä nousee kahdella jo vuonna 2012. Tämä lisäys tulisi perustella tarkemmin kuin esityksessä nyt tehdään.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelutasopäätöksen määrittelemällä ensihoidon palvelutasolla on merkittävä vaikutus kiireellisten vammojen ja sairauksien hoitoon Helsingissä. “

Esittelijä

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 39 §:n mukaan sairaanhoitopiiriin on järjestettävä alueensa ensihoitopalvelu, jonka sisältö on määritelty saman lain 40 §:ssä. Lain mukaan sairaanhoitopiiri tekee ensihoidon palvelutasopäätöksen. Siinä määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, henkilöstön koulutus ja tavoitteet potilaan tavoittamisajasta. Päätöksessä on määriteltävä ensihoitopalvelun sisältö siten, että palvelu toteutetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Palvelutasopäätös tulee Helsingissä voimaan ensihoidon järjestämisvastuun siirtyessä terveyskeskukselta HUS:lle 1.1.2013. A-C luokan tehtävät hoidetaan HUS:n ja Helsingin pelastuslaitoksen välisen yhteistoimintasopimuksen nojalla. Ensihoitopalvelun ns. kiireettömien tehtävien (D) tuotanto kilpailutetaan vuoden 2012 aikana.

Tarkemmin palvelutasopäätöksestä säädetään Sosiaali- ja terveysministeriön 1.5.2011 voimaan tullessa ensihoitoasetuksessa. Asetuksessa säädetään mm. ensihoitopalvelun tehtävistä (2 §), ensihoitopalvelun palvelutasopäätöksen sisällöstä (4 §), ensihoitopalvelun riskialuealuokista 1-5 (5 §), ensihoidon tehtäväkiireellisyysluokista A-D (6 §), tavoittamisaikojen määrittelystä (7 §), ensihoitopalvelun yksiköistä ja henkilöstöstä (8 §), johtamisjärjestelmästä (9 §) ja ensihoitopalvelun kenttäjohtajasta (10 §). Lisäksi STM on laatinut ohjeen palvelutasopäätöksen laatimiseksi.

HUS:ssa palvelutasopäätös tehdään sairaanhoitoalueittain vuosittain, mutta nyt siirtymäkauden vuoksi vuosiksi 2012-2013. Asetuksen mukaan saman riskialuealuokan väestön tulee saada yhdenvertainen palvelu koko sairaanhoitopiiriin alueella.

Em. säädösten perusteella HUS:n ensihoitokeskuksen ohjausryhmä tukeaan alueelliset ensihoidon vastuulääkärit on valmistellut esityksen ensihoidon palvelutasopäätökseksi.

Palvelutasopäätöksessä keskeinen asia on päättää, kuinka nopeasti potilaat eri riskiluokka-alueilla kussakin ensihoitoasetuksen määrittämässä kiireellisyyssluokassa (A-D) tulee tavoittaa. Palvelutasopäätösesitykseen on STM:n ohjeen mukaan sisällytetty myös sellaisia osa-alueita, joista on päätetty tai päätetään toisaalla (esim. ensihoidon järjestämistapa, josta päättäminen kuuluu HUS:lle ja henkilöstön pätevyysvaatimukset, jotka on määritelty STM:n ensihoitopalveluasetuksessa).

Suuronnettomuustilanteissa ensihoidon voimavarojen käytöstä on ohjeistettu erikseen.

HUS pyytää esityksestä lausuntoa HUS:n jäsenkunnilta, HUS-alueen hätäkeskuksilta, HUS-alueen pelastuslaitoksilta sekä Uudenmaan sairaankuljettajat ry:ltä ja lausuntokierroksen jälkeen asia valmistellaan HUS:n hallituksen päätettäväksi. Helsingin kaupungin lausunnon antaa kaupunginhallitus, jolle on pyydetty lausunto terveyslautakunnalta ja pelastuslautakunnalta 4.11.2011 mennessä, minkä vuoksi asia on käsiteltävä tässä kokouksessa. Mainittakoon, että alkuperäisessä pyynnössä HUS pyysi kuntien lausuntoa jo 24.10.2011 mennessä.

Esitys palvelutasopäätökseksi liitteineen on esityslistan liitteinä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HUS ensihoidon palvelutasopäätösluonnos vuosille 2012- 2013
- 2 Järjestämialueiden riskiluokkakartat 9/2011

Oheismateriaali

- 1 Lausuntopyyntö